ఆ ఇంటి కథ

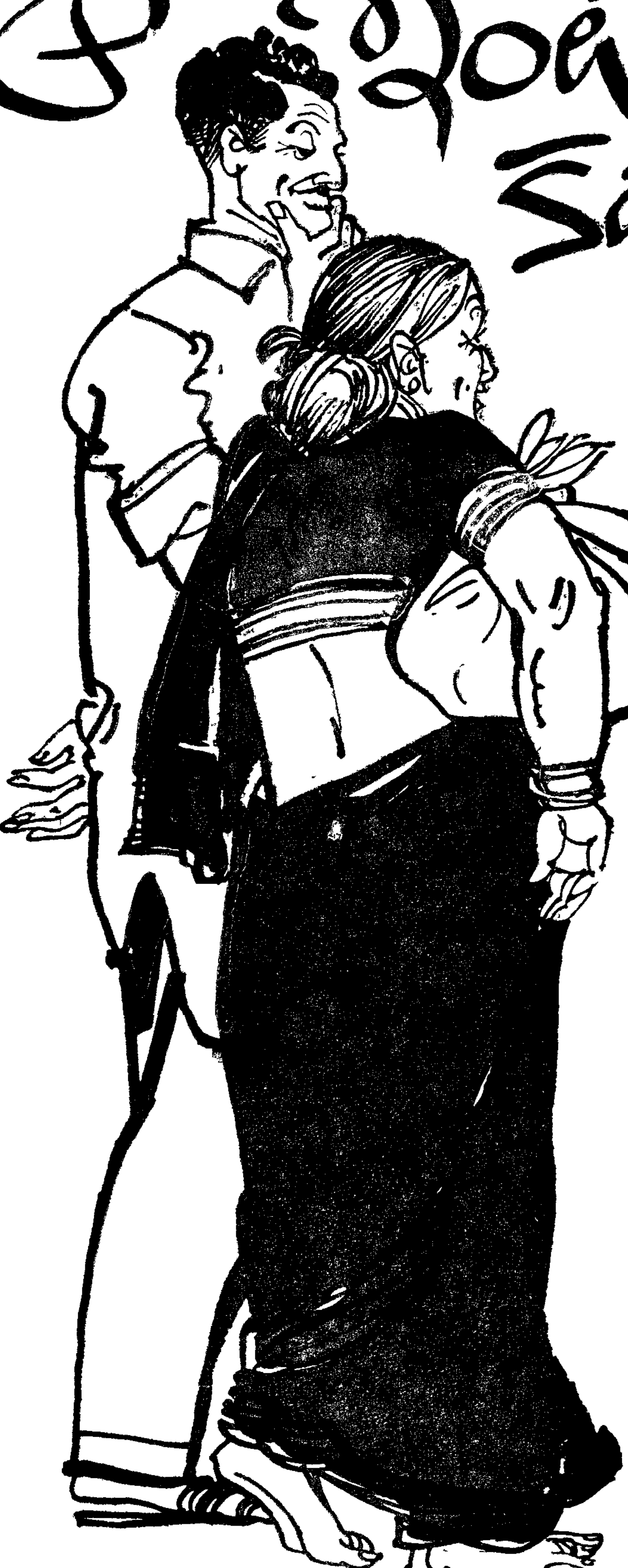

వెంకట్రామయ్యగారింట్లో గోడ గడియారం పది గంటలు కొట్టింది. ఆ సమయానికే ఎండ పీఠిలో అపరాహ్ణం ఎండలా నిప్పులు చెరిగి పోస్తోంది. ఎక్కడా చెట్లు ఆకు అల్లాట్టం లేదు. ఉండి ఉండి వేడి గాలి తెర ఒకటి కిటికీ ల్లోంచి, ద్వారంలోంచి ప్రవేశిస్తూ ఇంట్లో ప్రతి వస్తువునీ — గచ్చుతో, గోడలతో సహా వేడెక్కించేస్తోంది.

అరుగుమీద చెప్పులు విడిచి, 'ఉస్సు' అంటూ భుజం మీది బట్టల మూట సావిట్లో దించి "అమ్మగారూ!" అని కేక వేశాడు చాకలి గురువులు. ఎవరూ పలకలేదు. రెండు మంచాలు గోడవారన చేరబెట్టి ఉన్నాయి. చాప అడ్డదిడ్డంగా పడేసి ఉంది. చింకి కాగితాలు, బంతి, పగిలిన పలకముక్కలు, ఒక చెయ్యి విరిగిన కృష్ణుడి బొమ్మ — అంతదాకా అక్కడ పిల్లలు ఆడుకొన్న గుర్తులుగా పడి ఉన్నాయి.

లోపలికి తేరిపార చూచి "పెద్దమ్మ గారూ!" అని మరో కేక పెట్టాడు గురువులు. ఈమారూ జవాబు రాలేదు. కాస్సేపు గడిచాక పార్వతి తువాలుతో మొహం తుడుచుకొంటూ వచ్చింది.

"పెద్దమ్మగారిని పిలవండమ్మా!" అన్నాడు గురువులు.

పార్వతి లోపలికి వెళ్ళి వచ్చి, "ఆవిడ ఇంట్లో ఉన్నట్టు లేదు. ఎటువెళ్ళిందో!" అంది.

"నే నింకా మూడిళ్ళ కెళ్ళాలమ్మా .. మీ బట్టలు తీసుకోండి."

"పిల్లల్ని కంచాల దగ్గిర కూర్చో బెట్టి వచ్చాను. ఆవిడ వచ్చేదాకా ఆగ కూడదూ?" అంటూ పార్వతి ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

'ఎంతసేపటికి వస్తారో!' అను కొంటూ గురువులు అరికాళ్లో దురద పుట్టినట్టు లేచి అటుఇటూ తిర్గా డాడు.

"ఎవరది? గురువులా?" రుక్మిణి ఇంట్లోంచి హడావిడిగా వచ్చింది.

"మరేనమ్మా, అమ్మగారు ఎక్క కెళ్ళారో తమకు తెలుసునామ్మా?" ఆత్రంగా అడిగాడు వాడు.

"నేను గదిలో పత్రిక చదువు కొంటున్నారా! అమ్మ వెళ్ళటం చూడ లేదు. వదినె చెప్పలేదా ఎక్కడికి వెళ్ళిందో?" సావిట్లో ఉన్న తర ఎత్తు మడమల జోళ్ళు తొడుక్కుంటూ అడిగింది రుక్మిణి.

"కోడలమ్మకి కూడా తెలీదటమ్మా. ఆ యమ్మ పిల్లలకి అన్నాలు పెట్టుకుం టూందంట. తీరిక లేదంట. మీ రా వద్దు తెచ్చి చూసేద్దురూ, తల్లీ, తల్లీ,

వాకు ఏళ్ళుపోతాంది."

"సరిపోయింది. నేనిప్పుడు ఫ్రెండింటికి పనిబడి వెళుతూంటే నీకు వద్దు చూడాలా గంటలు తరబడి కూమని? అమ్మొస్తుందిలే — ఎక్కడికి వెళ్ళిపోతుంది తను?" జడ ఒకటి ముందుకి వేసుకుని, పమిట పింత్నా కప్పేయకుండా భుజానికి వేలాడేలా ఓ సారి చూసుకుని, నుదుటి మీద మరి నాలుగు వెంట్రుకలు పడేలా చెరుపుకుని, విలాసంగా నడుస్తూ వీధిలోకి వెళ్ళిపోయినదల్లా, అంతలోనే వెనక్కి వచ్చి,

"ఈ రుమాలు బాగాలేదు కాని ఆ మూటలోంచి ఓ రుమాలు తీసి ఇవ్వాలి!" అని తన చేతిలోని అక్కడ పడేసి, కొత్త రుమాలు గురువులిస్తే తీసుకుని, "అమ్మ వచ్చేక చెప్పు చిన్నమ్మ రుమాలు తీసుకెళ్ళిందని" అంటూ వెళ్ళిపోయింది రుక్మిణి.

"నువ్వు మరోకప్పుడు పెద్ద చూసినా ఏం లేవమ్మా. చిన్నప్పటుం నాదే బుద్ధి తక్కువ—" గురువులు విసుక్కున్నాడు. "ఎండ ఇంకా ఎక్కిపోతాంది! ఎప్పుడూ లేంది అమ్మగారు ఎక్కడికెళ్ళారో ఏంటో! ఇంకా మూటల్లో ఈ బట్ట లిప్పుకోవాలి. ఆరేసి బట్టలు తీసుకోవాలి. ఎంతసేపుపట్టో ఏంటో! .... బాబుగోరికి ఇప్పుడేం ఉద్యోగం సద్యోగం లేదుగా, పోనీ ఈయనేం చేస్తున్నట్లు? లోపల్నారా? ఆ గా తిరగాలి కేకలా?"

గురువులు సావిడిలోంచి కలిసి ఉన్న పక్క గదిలోకి, ద్వారానికి కట్టి ఉన్న తెర తొలగించి లోపలికి చూశాడు.

"బాబుగోరూ!"

గదిలో వాలుకుర్చీలో పడుకుని దినపత్రిక చదువుతున్న వెంకట్రామయ్య గారు పలకలేదు. కన్నెత్తయినా చూడలేదు. గురువులు రెండు మూడు మార్లు పిలిచాడు.

"ఏవిట్రా, గోల! ఆ అరుపు లేమిటి?" ఆ గది దద్దరిల్లేలా అరిచేరు వెంకట్రామయ్యగారు!

"బట్టలు, బాబూ!" అన్నాడు గురువులు రెండడుగులు వెనక్కి వేసి.

"తెలుసులేవోయ్, నువ్వొచ్చేవని. 'బట్టలు' అని ఆ కబురు నాకు చెయ్యటం దేనికి, ఏం గుర్తుకుని? ఎప్పుడేనా బట్టల

ఇంట్లో అందరూ ఆమెను పనిమనిషిలా చూస్తే తాళి గట్టిన భర్త పశువులా చూశాడు. అవసరాలకి కించిత్ లోపం ఏమైనా జరిగితే ఒళ్ళు కదుములు కట్టేలా కొట్టాడు. ఆడదాని మీద మొగుడికే లేని సాను భూతి పిల్లలకి ఎక్కడినుంచి వస్తుంది? ఇప్పుడు కోడలు కూడా తోడయితే ఆ తల్లి ఎంత కాలమని సహించ గలదు?

పద్దు నేను చూసేనా? మరి నాకెందుకా కబురు?" శివమెత్తినట్టు చిందులు తొక్కేరు వెంకట్రామయ్యగారు.

"ఎప్పుడూ తమరు బట్టల పద్దు చూస్తేదు, బాబూ. ఒప్పుకొంటున్నాను. కాని ఇంట్లో ఎవ్వరూ ఈ పని చూసుకోకపోతే నేనెంతసేపని ఉండిపోతాను గంపెడంత పని అవుకోసి? మూటలు వొదిలేసి ఎళ్ళిపోతే మళ్ళీ కేకలేస్తారు!' వాడు కూడా రెట్టించిన చిరాకుతో గట్టిగానే మాట్లాడాడు.

"ఏం, పెద్దమ్మగా రేమయింది?"

"ఆయమ్మ ఉంటే మీ దాకా ఎందుకొస్తా, బాబూ ... ఏడకో ఎళ్ళారంట. కోడలమ్మ చెప్పారు."

"పెద్దమ్మగారు ఎక్కడికో వెళ్ళిందా? ఎక్కడికి వెళుతుంది? నాకు చెప్పకుండా ఎక్కడికీ వెళ్ళదే! ఉండు, కోడల్ని అడిగొస్తాను."

వెంకట్రామయ్యగారు కుర్చీలోంచి లేచి వెళ్ళారు. "అమ్మాయ్! పార్వతీ! మీ అత్తగారెటో వెళ్ళిందిట! నీకేమైనా చెప్పిందా?"

చంటివాడికి అన్నం కళ్ళు కట్టి నోట్లో పెడుతున్న పార్వతి కడిపట్టుకు లేచింది. "పెరట్లో తడిసిన బట్టలు ఆరేసుకొని, ముఖం కడుక్కుని నేను వచ్చేసరికి అత్తగారు లేరు. వంట పూర్తి చేసి ఉంది. పిల్లలాకలేస్తున్న దంటే అన్నాలు పెట్టేను. ఇంతలో గురువులు వచ్చేడు"

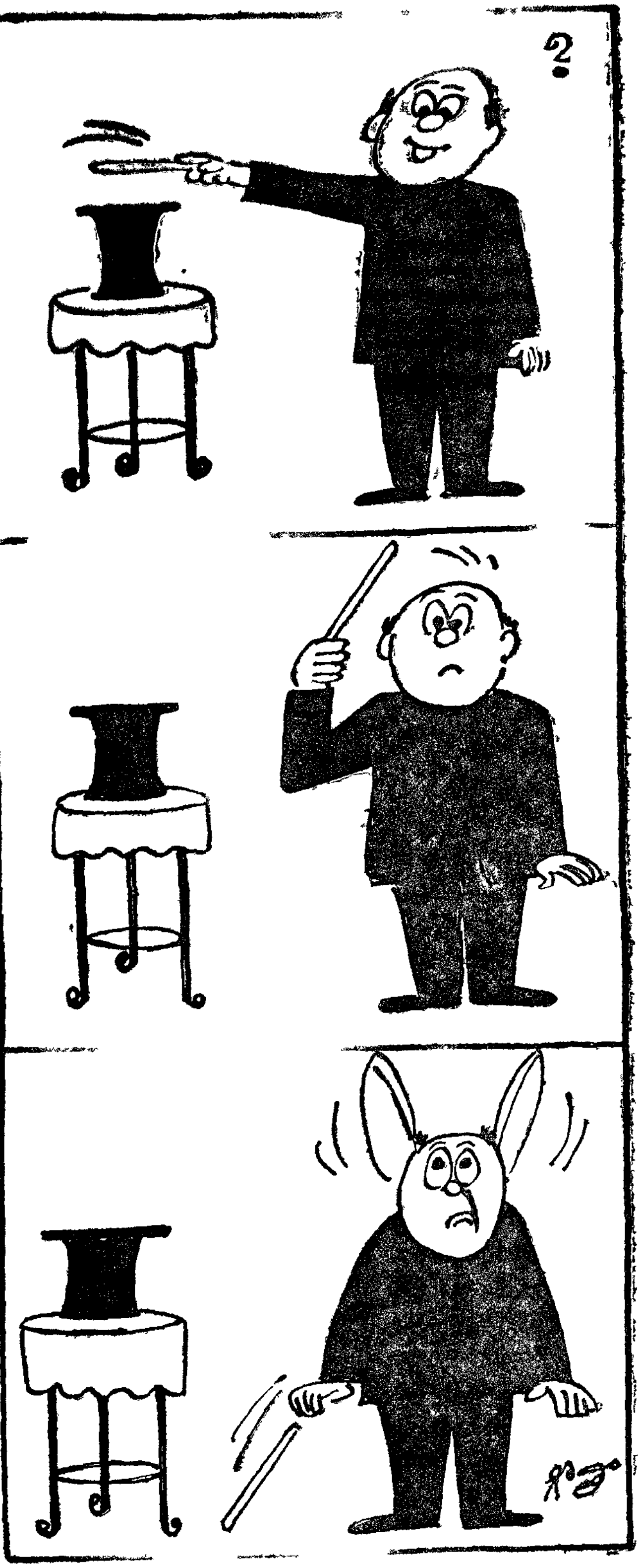

"రుక్మిణేదీ? దానికి చెప్పిందేమో వెళుతున్నట్టు."

"ఊహుఁ. గురువు అడిగితే తనకేం తెలీదని, గదిలో చదువుకొంటున్నానని ఇందాక వాతో తను చెప్పటం విన్నాను. ఎవరో ఫ్రెండింటికట. రుక్మిణి వెళిందిప్పుడే..."

"బాగుంది ... ఎప్పుడేనా పక్క వీధిలో దాని దూరపు చుట్టం దమయంతి ఇంటికి వెళుతుందనుకో ... అయినా తరుచుగా దమయంతే మనింటికి రావడం రివాజు గద ... అయినా ఇప్పుడేం కబురుంటాయి ఆవిడతో... వెళితే ఏ సాయంకాలమో వెళుతుంది గాని ... వెళ్ళేది ఇంట్లో ఎవరో ఒకరికి చెప్పకండా వెళ్ళదే... ముఖ్యంగా నాకు చెప్పకండా అసలు వెళదు. ఉండు. బాచీని అడిగొస్తాను, వాడికిగాని చెప్పిందేమో."

వెంకట్రామయ్యగారు మేడ మెట్లు సగం ఎక్కేసరికి భాస్కరరావు మేడ దిగుతున్నాడు. "అమ్మ ఇందాకా ఏ దగ్గిరికి వచ్చిందా, బాచీ?"

"అమ్మా? ఊహుఁ. రాలేదే! ఏమ్మైం దలా అడుగుతున్నారు?" అన్నాడు భాస్కరరావు కనుబొమలు ముడిచి.

"మీ అమ్మ ఎప్పుడూ లేనిది ఈవేళ ఎవ్వరికీ ఇంటో చెప్పకండా పెత్తనాలకు బయల్దేరిం దెటో! బట్టలు సావిట్లో పెట్టుకుని పడిగాపులు పడుతున్నాడు గురువులు."

మాటాడుతూ సావిట్లోకి వచ్చారు.

"ఎవళ్ళో, ఒకళ్ళు పద్దు చూసి బటలు తీసుకోండి, బాబూ! నాకు ఇంకా మూడిళ్ళున్నా యవతల." గురువులు గోలపెడుతున్నాడు!

"షటప్! నీ వెధవ అరుపులు ఒకటి మధ్యన!" వెంకట్రామయ్య గారు కసరగానే వాడు ఒళ్ళు దులుపుకుని లేచి పోయాడు. "బట్ట లెక్క మీరు చూసుకోకపోతే నా పూచీ ఏం లేదు, బాబూ! నా మీద నిష్ఠూరం వేస్తే ఊరుకోను. నే పోతున్నా. నాకిక్కడ ఒక్క చోటే పని లేదు." చరచరా వెళిపోయాడు.

"పో వెధవా! జీతానికి రావా! అప్పుడు నీ పని పడతాను."

వెంకట్రామయ్యగారికి ఒళ్ళు మండి పోతూంది. 'వెధవన్నర వెధవ! పేపరు చదువుకొంటూంటే ఏకాగ్రత చెడగొట్టేసి, లేపేసింది చాలక ఎగిరి పడుతున్నాడు! అది ఉంటే అయిదు నిమిషాల్లో లెక్క చూసి పంపేసేదా ... ఎటు బయలేరిందో! ఎండ మండిపోతుంటే ఇప్పుడా రాచకార్యాలు?'

"ఒరే, బాచి! కిష్టిగాడు అన్నం తినడం అయిందేమో ... పిలు వాణ్ణి"

భాస్కరరావు లోపలికి వెళ్ళి పెద్ద కొడుకుని వెంటబెట్టుకు వచ్చాడు.

"ఒరే! మీ నాన్నమ్మ పక్కవీథిలో దమయంతమ్మ ఇంట్లో ఉంటుంది. పిల్చుకురా! త్వరగా రమ్మను. తాతయ్య పిలుస్తున్నారని చెప్పు. ఇక్కడున్నట్టు రావాలి!"

"అలాగే, తాతయ్యా." వాడు ఉరుకులతో పరుగులతో వెళ్ళాడు. వాణ్ణి పంపి లోనికి వస్తూంటే [illegible] కాలికి తగిలింది ... బట్టల [illegible] చొక్కాల్ని తిట్టుకుని, సావిట్లో [illegible] మంచం వాల్చుకుని కూర్చున్నారు, [illegible] సవరించుకుంటూ. వీథిలోంచి గాడ్పు ఇంకా ఎక్కువగా కొడుతూంది. వంట గదిలో భాస్కరరావూ, పెళ్ళాం ఏ విషయం మీదో గుంజాటన పడుతున్నారు. వంట గదిలోంచి మనమరాళ్ళిద్దరూ గొల్లున అరుచుకుంటూ వచ్చి, తాతయ్య ఒక్క కసురు కసరగానే కుక్కిన పేనుల్లాగయిపోయి మూల కూర్చున్నారు. గడియారం పదకొండు గంటలు కొట్టింది. కడుపు తడువుకుని 'ఈ వెధవగాడిదింకా రాడేం?' అనుకున్నారు వెంకట్రామయ్యగారు, కిష్టిగాణ్ణి ఉద్దేశించి.

'ఆదొచ్చేస్తే అన్నాలు వడ్డించెయ్యమని చెప్పేయచ్చు. అసలే ఎండాకాలం. ప్రొద్దున్న ఏడు గంటలకి తిన్న ఉప్మా ఇంకా కడుపులో ఎక్కడ కూర్చుంటుంది? అప్పుడే అన్నీ రంధిలూమా! ఈ వివాళ నేరకపోయి ముసిలి జిహ్వా చాపల్యంవల్ల కామేశ్వరి నడిగి మరికాస్త ఉప్మా వేయించుకు తిన్నాడు. అది చూసి కోడలు ఊరికే సణగడం మొదలెట్టింది. మొగుడికీ, పిల్లలకీ ఫలహారం తక్కువయిందిట. ఒకళ్ళకి ఎక్కువ, ఒకళ్ళకి తక్కువ పెట్టి వాళ్ళ కడుపులు మాడ్చేస్తూందిట అత్తగారు! "నాకెవర్నీ మాడ్చి చంపే పని లేదు. పొయ్యి ఇప్పుడే వదిలేస్తున్నాను. మీ ఇష్టమొచ్చినంత వండుకు తినండి" అంది కామేశ్వరి. పార్వతికి మరీ నోటి దురుసుతనం లావు! ఎందులోనూ చెయ్యిపెట్టదు కాని, తన కేమిటో తక్కువగా చూస్తున్నట్టు సణుగుతుంది. అత్తగారు "ఈ సాధింపు లెందుకు? నాకీ నిష్ఠూరం ఎందుకు? ఈ వంటగది నువ్వే చూసుకో!" అంటే మళ్ళీ ఆ పని చెయ్యదు! రుక్మిణి మూలుగుతూంటే కూడా ఎన్ని మార్లో ఆ ముక్కే చెప్పింది కామేశ్వరి. 'కూరలో కారం తక్కు' వయిందనీ, 'కాఫీ పీకు సరిగ్గా

చెయ్యడం రా' దనీ అదనీ ఇదనీ సాధిస్తూంటే, విసిగిపోయి— "మీరే అన్నీ చేస్తూ"డంటే గడుసుతనంగా మళ్లీ తప్పుకుంటారు. పని బద్ధకం! 'నాన్లో జాలు కొంప ఏమవుతే అదవుతుంది. నువ్వా వంటగది వేపు వెళ్ళకు' అని కామేశ్వరికి చెప్పాలనే ఉంటుందిగాని, చెబితే కామేశ్వరి తన మాట పట్టుకు ఊరుకుంటే, వాళ్లందరి సంగతి కేమి గాని ముందు తనకే డొక్క మాడిపోతుంది! వంక పెట్టడం తప్ప వాళ్లిద్దరి కేం చేతనవును వంట? అందుకే తనేం మాట్లాళ్లేడు!'

కడుపులో ఆకలి కరకరలాడుతూనే వెంకట్రామయ్యగారికి బుస బుసపొంగుకు వచ్చింది కోపం. 'వెళ్లిన వెధవ రాడేం ఎంతసేపటికీ? నాన్నమ్మ కొంగుపట్టుకు కూచున్నాడా? ... అక్కడ వెళ్లిన మనిషి గంటల తరబడి ఆవిడతో కబుర్లేసుక్కూర్చుంటే ఇక్కడ ఇల్లేమయి పోతుం దనుకుంది? పోనీ, పెద్దవ్వ కోడలామాట అన్నదని కోపం వచ్చిందనుకో! ఇల్లొదిలేసి అల్లుడింట్లో, కూతురింట్లో వెళ్లి గడుపుతుందా? వాళ్లంతా ఓడూ వదిలేస్తే వదిలెయ్యనీ, ఈ మొగు డొకడు బ్రతికి ఉన్నాడనుకుందా, లేదా? వీడి సంగతి తను కనిపెట్టక మరెవరు చూస్తారనుకొంది? కృష్ణ వెధవ! దీని కిప్పట్లో బుద్ధి రాదు, మళ్లీ కిష్టిగాడు తీసుకురాకపోతే తనే వెళ్లి పిల్చుకు రావాలి...'

వీథిలోకి మాటి మాటికీ తిప్పుకున్నారు. ద్వారానికి పక్కనే, సగం పరచిన చాపమీద, పువ్వులు తెచ్చి పెట్టిన బుట్ట అలాగే ఉంది.

కిష్టిగాడు వీథిలోంచి ఒగర్చుకొంటూ వచ్చాడు.

"ఏరా, ఇక్కడున్నట్టు రమ్మంటే ఇంతసేపటికా వస్తావు? నాన్నమ్మేది?"

"నాన్నమ్మ వాళ్లింటికి రానంది దమయంతత్తయ్య చెప్పింది, తాతయ్యా" అన్నాడు వాడు.

"వోరి గాడిదా! మరి ఇంతసేపు ఏడిశావెందుక్కడ?"

"దమయంతత్తయ్య పెట్టెకొట్టుకి మళ్లీ పావు కిలో పెసరపప్పు తెమ్మంది. తెచ్చి ఇచ్చేసి వస్తున్నాను."

"అంతా ఒక్కలాగే దొరికేరు నా ప్రాణానికి." ఇంట్లోకి వెళ్లి కొడుక్కీ, కోడలికీ ఈ కబురు చెప్పగానే వాళ్ళు కంగారుపడ్డారు.

"ఏమండీ! అలా నుంచుంటారేం ... ఆవి డెటు వెళ్లారో కనుక్కు రండి" అంది పార్వతి.

"ఎక్కడికి వెళుతుంది? ... నువ్వో కర్తివి ఉన్నావు గదూ. చుప్పనాతివి. నీ పోరుగు భరించలేక ఎక్కడికైనా వెళ్లిపోతుంది. ఇప్పు డెందు కా ఆదుర్దా? నీ కళ్ళు చల్లబడ్డాయి గదూ? నీ కడుపు నిండిపోయింది గదూ? వెళ్లి ఆ వంటగది ఆబరించుకు కూర్చో!"

ఇంతవరకు మెత్తమెత్తగా ఊరుకుంటూండే కొడుకులో అంత ఉద్రేకాన్ని చూసి విస్తుపోయారు వెంకట్రామయ్యగారు. సావిట్లోంచి పిల్లలు అరిచారు. "అత్తయ్య వచ్చింది! అత్తయ్య!"

వెంకట్రామయ్యగారు గబగబా వెళ్లారు.

"అమ్మాయ్! మీ అమ్మ వెళ్లిపోయిందమ్మా, వెళ్లిపోయింది."

రుక్మిణి అయోమయంగా చూసింది. "ఏమిటి, నాన్నా? ఎక్కడికి వెళ్లిందమ్మ? ఎందుకు వెళ్లింది?" తండ్రి ఏం మాట్లాడకపోతే, అన్నయ్య నడగబోతే, అతనేం వినిపించుకోకుండా పరిగెడుతున్నట్టే వెళ్లిపోయాడు ఇంట్లోంచి. "ఎక్కడికి వెళ్లిపోయింది, నాన్నా? నాకు సరిగ్గా చెప్పండి నాన్నా?" అంది రుక్మిణి జీరబోతున్న గొంతుతో!

"ఏం చెప్పేదే? ... ఉదయం ఉప్మా దగ్గర రభస చూశావు గదా ... నేను నా గదిలోకి వెళ్లిపోయాక మళ్లీ అదీ, పార్వతీ ఏం అనుకున్నారో! ఇందాకా బాబీ ఎప్పుడూ లేనిది ఒళ్లు మండించేసుకుని అంతెత్తున ఎగిరాడు పెళ్లాం మీద."

రుక్మిణి కిష్టిగాణ్ణి దగ్గిరికి పిలిచి. "నాన్నమ్మ ఇంటినించి వెళ్లిపోయే ముందు మళ్లీ ఏమైనా గొడవ జరిగిందా" అని అడిగింది. వాడు నోరు విప్పబోతుంటే పార్వతి ఒక్క ఉదుటున వచ్చి, వాడి వెంప్వు వుచ్చుకు లాక్కుపోయింది. తండ్రీ కూతుళ్ళు గుడ్లప్పగించి ఉండిపోయే రలా!

పార్వతి కొడుకుని గుడ్లురుముతూ చూసి, "నోరెత్తావంటే చంపుతాను, వెధవా!" అని బెదిరించింది. మామగారూ, ఆడబడుచూ తన గురించి అనుమానంగా కొడుకుద్వారా అత్తగారి వలాయనానికి ఆచూకీ తీయటం ఆమెకు ఒళ్లు మండిస్తూంది. 'అత్తగారి పలాయనానికి నిజంగా తనే బాధ్యురాలా? ఇందాక ఆయనా అలాగే ఎగిరిపడ్డారు! తను వెళ్లిపొమ్మందా ఆవిణ్ణి ఇంటినించి? ఏం, తనకిమాత్రం మరో గ్లాసుడు కాఫీ తాగటానికి హక్కు లేదూ ఇంట్లో? అదో పెద్ద నేరమా? "ఇప్పుడే గదా ఉప్మాలూ, కాఫీలూ అయ్యేయి. "ఈ అన్నం ఉడికిపోనీ! చూద్దాం" అంది.

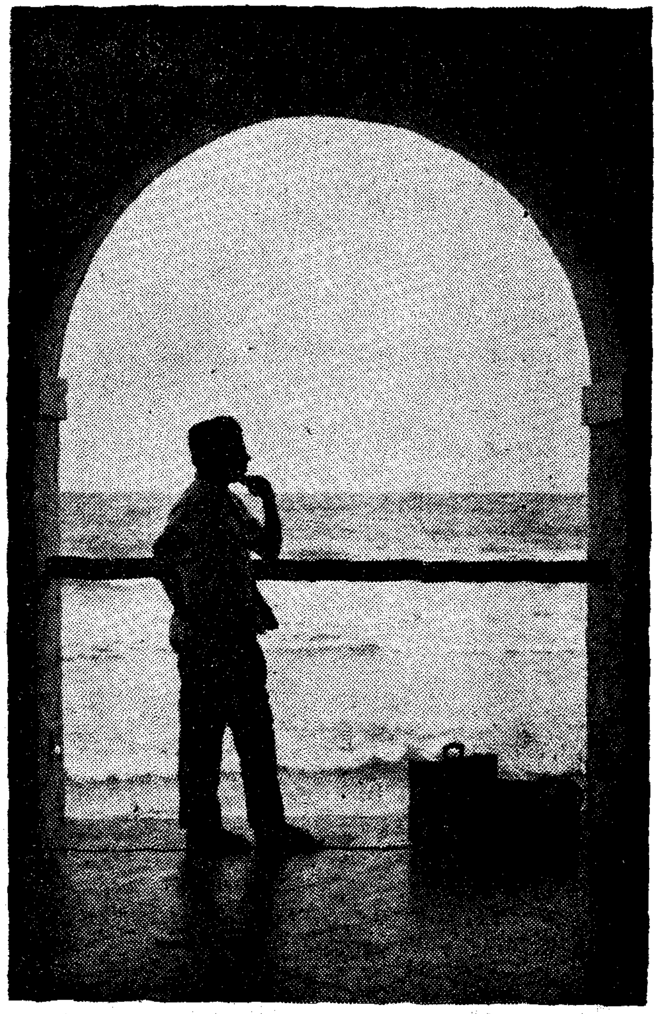

దృశ్యం వశ్యకరం
ఫోటో—యోగానంద్ (మద్రాసు—17)

'చూద్దాం'ట! ఆ కాఫీతో నాకు కడుపు నిండలేదు. అయినా నా కిష్టమొచ్చినన్ని మార్లు తాగుతాను. మీరూ, మీ ఆయనా గడించి పోసేయటం లేదు మాకోసం" అంది ఒళ్ళు మండి.

"అనవసరంగా నోరు పారేసుకోకమ్మాయ్! ఏమన్నా అంటే రెచ్చిపోతావు మళ్లీ" అంది అత్తగారు.

"మీ రిప్పుడు కాఫీ నీళ్ళు పెడతానంటారా, పెట్టనంటారా అయితే?"

"కాస్సే పొగమన్నానా? ఈ గిన్నె కుంపటిమీంచి తీసేయనీ."

"నా కిప్పుడే కావాలి. మరో కుంపటి వెలిగించుకుంటాను."

కుంపటికోసం వెళితే అది అంట్లలో ఉండిపోయింది. పనిమనిషిని తిట్టుకుని, అది కడగలేక, ఆ కోపంలో విసురుగా వంటగదిలోకే వెళ్లి పడింది.

"వెధవకొంప ... గ్లాసుడు కాఫీ తాగటానికి కూడా యోగం లేదు... ప్రతిదానికీ అనుజ్ఞలే కావాలి. ఎవ్వరూ, ఏ బాదరబందీ లేకుండా, ఒక్క మనిషే ఉన్న సంబంధం చేసుకోవలసింది... హాయిగా, చీకూ చింతా లేకుండా వేరేగా ఉందుము..."

"ఆ ముందుచూపు అప్పుడే లేకపోయిందా? ఇప్పుడు మమ్మల్ని ఏమయిపొమ్మంటావు?"

"అసలు మా వాళ్ల ననుకోవాలి, మిమ్మల్నెందుకు? నా ఇష్టానిష్టాలు చూడకండా, అడక్కుండా కట్టేశారు. అత్తగారూ, మామగారూ ఎవ్వరూ లేరేమో అనుకున్నాను ... ఏం చూడకండా, ఏదీ అడక్కుండా ఇలా నా పీక్కురి..."

ఆవిడ కుంపటి ముందునించి లేచి పోయింది. గబగబా పెరట్లోకి నాలుగు గుడ్డలు తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది పార్వతి.

తండ్రి దగ్గిరనించి వెళ్ళి, గడపలో నించుని అవతలికి చూసింది రుక్మిణి. తల్లి వచ్చే జాడేదీ లేదు. 'ఎక్కడికి వెళ్ళిపోయిం దమ్మ?' అనుకొంటూ తన గదిలోకి వెళ్ళి కూర్చుంది. రుక్మిణికి దుఃఖం తన్నుకు వస్తూంది లోపలి నించి ... జరగబోయే ఏదో విపరీతానికి ఈ ఇంటో ఈ గొడవలూ, అల్లర్లూ సంకేతంలా తోచేయి ఆమెకి. ఆ ఆలోచనతో వణికింది. 'అమ్మకీ, వదినెకీ ప్రొద్దున్న కాఫీ దగ్గిర యుద్ధం ఏదో జరిగినట్టుంది. కాని తను గదిలో ఉండడం నించి సరిగ్గా తెలియలేదు. అయినా, ఈ నాన్నకి అసలు బుద్ధి లేదు. పార్వతి అక్కడే ఉండడం చూసి కూడా ఉప్మా మరికొంచెం వెయ్యమన్నాట్ట! అసలే పార్వతి ఎప్పుడే తగువు తెద్దునా అని చూస్తుంటుంది. అమ్మ తన గదిలోకి కాఫీతెచ్చి ఇస్తూ అంది అప్పుడు—' "మీ నాన్నలా సణక్కపోతే నేను ఉప్మా వెయ్యక పోదును, ఈ తగువంతా రాకనూ పోవును" అని. పెట్టిన దానితో తృప్తిపడక — "ఇంకొంచెం వెయ్యి, కావూ?" అని, కోడలు అక్కడే తచ్చాడ్డం చూసి, ఆవిడ సందేహిస్తూంటే— "నాకు పెటడం అంటేనే నీకు చేతుల్రావు. కొసురుతావు ..." అన్నారట తండ్రి. నొచ్చుకుని గబుక్కున ఇంత ఉప్మా ఆయన ప్లేట్లో పడేసింది తల్లి. ఆ చర్య అంత గొడవ లేవదీసింది. మనస్పర్థలూ, కార్పణ్యాలూ లేకపోతే సంసారంలో కలతలే రావు. ఒకరిని ఒకరు అర్థంచేసుకోవటం, సఖ్యంగా, హాయిగా ఉండటం అన్నది ఒక గొప్ప రాత! కొన్ని సంసారాల్లోనే అది సాధ్యమవుతుంది. వాళ్ళు అదృష్టవంతులు! ఆ అదృష్టానికి తాము నోచుకోలేదు. అమ్మ అన్నట్టు ఇంటి యజమానికి సరిపెట్టుకునే గుణం ఉంటే ఇంట్లో ఉన్నవాళ్ళకీ, ఉద్భవించిన వాళ్ళందరికీ సరిపెట్టుకొనే గుణం వస్తుంది. ఇంటి పెద్దకి కొంటెతనం, మొండితనం ఉంటే తక్కినవాళ్ళు సౌమ్యులుగా ఎట్లా తయారవుతారు?

తను పుట్టి, బుద్ధెరిగిన నాటినుండి తండ్రికీ, తల్లికీ మధ్య వైరమే చూసింది. ఆ వంట అలా తగలడిందనో, ఈ షర్టు సరిగ్గా ఉతక్క పాడుచేశావనో, నీకు శుచీ శుభ్రం తెలియదనో ఏదో ఒక పొడుపుమాట అని తల్లి మనసు కెలికేవాడు తండ్రి. ఆవిడ మౌనంగా ఉండిపోయే తత్త్వం కలది కాదు. నొచ్చుకుని, ఊరుకు పలికేది. మాట మీద మాట పెరిగి, ఇల్లు రణరంగంగా మారేది. ఈ మధ్య కొన్ని సంవత్సరాల నించి లేదుగాని, తండ్రి చేతిలో దెబ్బ తినని రోజు లేదు తల్లికి! తాము పెరిగారు. సంసారంలో చాకిరీ పెరిగింది తల్లికి.

"ఇద్దరు పిల్లలు ఈ ఇంట్లో ఉన్నారు గాని ఒక్క సాయం లేదు నాకు. వాడికి బడీ, చదువూ, మిగతా సమయాల్లో షికార్లూ, సినిమాలూ ... దానికీ అంతే. ఇంట్లో ఉన్న నాలుగ్గడియలూ పత్రికలూ, రేడియో, వచ్చే స్నేహితురాళ్ళతో కబుర్లూ ... పనిలో సాయపడితే తప్పా? ఏమైనా అంటే నామీదే విరుచుకు పడతారు. పోలిక లెక్కడికి పోతాయి? మొగుడికి పెళ్ళాంమీద సానుభూతి ఉంటే, పిల్లలకి తల్లిమీదా ఉంటుంది."

"ఎందుకలా మామీద ఎగురుతావ్? కట్టుకున్న వాణ్ణి, కన్న పిల్లల్నీ శత్రువుల్లా చూడ్డం బాగా అలవాటై పోయింది నీకు!"

ఇదీ వరస! నాన్న తమని వెనకవేసుకు వచ్చేవాడ, అప్పుడప్పుడూ! అప్పుడలా వెనకవేసుకు రావడంలో ప్రత్యేకించి తమమీద ప్రగాఢాభిమానం లేకపోయినా, ఏదోవిధంగా భార్యని దబాయించడమే ఆయన అభిమతం!

"నా కష్టమే నాకు మిగులు. ఒక్కరి సాయానికి కాకపోతే ఒక్క మెప్పుదలకి, మంచి మాటకి కూడా నేను నోచుకోలేదు" అని ఆవిడ విచారించేది.

నాన్న ఇచ్చిన అలుసుతో తమ మంకుతనం మరీ పెరిగింది. తల్లి అరిచి గీపెట్టినా ఏ పనిలోనూ సాయపడేవారు కారు. నాన్నలాగే ఆవిడ చేసే ప్రతిపనికీ ఏదో వంకలు పెట్టడం పైగా!

అప్పుడు పిల్లలు, ఇప్పుడు కోడలు కూడా పైపెచ్చు!

ఎంత గట్టి తాడైతే మాత్రం తెగిన దాకా లాగుతూంటే ఏమవుతుంది? ...

విసిగి, వేసారిపోయి, మమతలు ఇగిరిపోయి, బాంధవ్యం తెంపేసుకుని వెళ్ళిపోయిందా, అమ్మ?

చేతుల్లో ముఖం దాచుకుంది రుక్మిణి. తండ్రి పిలిచినట్టయింది. 'ఛీ! ఈయన్నించే అసలంత తగువూ వచ్చింది. వయసు పెరిగినా బుద్ధి పెరగని మనిషి!' అని తిట్టుకొంది.

కూర్చో బుద్ధవలేదు. లేచి సావిట్లోకి వెళ్ళింది.

పిల్లలు గురువులు పెట్టిన బట్టల మూట మీదికి ఎక్కి ఆడుకొంటున్నారు. "అవి పాడవుతాయ్ రా!" అని కసిరి వాళ్ళని లేపింది. అక్కడ వాల్చిన మంచం మీద వెంకట్రామయ్యగారు కూర్చుని నేలచూపులు చూస్తున్నారు. చేతులు వెనక్కి పెట్టి, తల వాల్చి పరధ్యాన్నంగా కూర్చున్న తండ్రిని చూసి నిట్టూర్చింది రుక్మిణి.

"ఆకలేస్తోందా, నాన్నా? అన్నయ్య తీసుకు వచ్చేస్తాడు లెండి అమ్మని. అమ్మ మొండిది కాదు. వచ్చేస్తుంది. ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఈ ఇంటి మీద మమత ఆవిణ్ణి ఎంతో దూరం వెళ్ళిపోనివ్వలేదు. రండి, మీకు అన్నం పెడతాను... ఎప్పుడో తిన్న టిఫిను..."

వెంకట్రామయ్యగారికి అరగంట పైగా కడుపులో పేగులు ఆవురావురంటున్నాయి. అన్నం పెట్టమని చెప్పలేక, మానలేక అవస్థ పడుతున్నారు... కూతురివేపు మొహమాటంగా చూసేరు. రుక్మిణి ముఖం తిప్పుకుని గబగబా వంటగదివేపు నడిచింది. పొట్ట వేళ్ళాడేసుకొని ఆయన కూర్చుంటే మనసు అదోలా అయిపోయింది. రోజూ ఈ వేళకి భోజనం అయి, గదిలో గుర్రు పెడుతూ నిద్రపోతూండే ఆయన అన్నం పెట్టమని తనుగా అడగలేక పోతూ కూర్చోబడిపోయారంటే అమ్మ పలాయనం గురించి ఏదో మథన పడుతున్నారనిపించి ఓదార్చింది. కాని, అమ్మ వస్తుందని తన కెందుచేతో ధైర్యం లేదు!

> ## అసూయ
>
> పిరికితనం, లజ్జలతో నిండిన భావమే అసూయ. అలాంటి ఈర్ష్యను స్వంతం చేసుకోగలమనే నమ్మకం ఎవరికీ ఉండదు.
>
> —రోచెస్టర్

కిష్టిగాణ్ణి పిలిచి, "మీ అమ్మ అన్నం తింటుందేమో, వడ్డించమందేమో అడిగి రారా!" అని పంపింది.

పార్వతి పరుగెత్తినంత వేగంగా వచ్చిపడింది అక్కడికి.

"రుక్మిణీ, నువ్వేనా ఆ కబురు పంపింది ... ఇంటి పరిస్థితి ఇలా ఉంటే ఇప్పుడు నాకు భోజనం కావలసి వచ్చిందా? నేను మనిషి ననుకొన్నావా? దెయ్యాన్నా?..."

"సారీ, వదినా ... ఇంత సద్బుద్ధి ప్రకటిస్తా వనుకోలేదు."

"హుఁ! ఎవరిలో లోపాలు వాళ్ళకి కనిపించవు. నేనే చెడ్డదా న్నందరికీ.... నా తలరాత అది! నా రాతే బాగుంటే ఈ కొంపలోకి ఎందుకు వచ్చి పడతాను? ఇందరిచేత ఇన్ని చీవాట్లెందుకు తింటాను?"

రుక్మిణికి ఒళ్ళు మండిపోయింది.

"ఈ ధోరణితో అమ్మని సాగనంపింది చాలక ఇంకా ఎందుకమ్మా వగలేస్తావు?"

"రుక్మిణీ! నన్నిలా నింద జేస్తున్నావే ... అమ్మమీద ప్రేమాభిమానాలు ఎక్కువయిపోయేనా ఇక్కడి వస్తు వక్కడ పెట్టకుండా రాణివాసం ఏలావు! నా కయితే ఆవరాలు చూసేందుకు మొగుడూ, పిల్లలూ ఉన్నారు. నీ కెవరున్నారని? ఏం పెద్ద రాచకార్యాలున్నాయనీ? ఒకళ్ళని విమర్శించేముందు ... ముందు తా మెంత [illegible] పరులో తరిచి చూచుకోవాలి... నువ్వో పేద్ద కరుణాత్మురాలిలా మాట్లాడకు! నాకు ఒళ్ళు మండుతుంది."

వెంకట్రామయ్యగారు వంట గదిలోంచి కూతుర్ని పిలిచేరు. "మళ్ళీ ఏమిటే గొడవ అమ్మాయ్, ఇలా రా!"

వదినెని నిప్పులు కురిసే కళ్ళతో చూచి వంట గదిలోకి వెళ్ళింది రుక్మిణి. "నేనే ... నేనే అమ్మని కాల్చుకు తిన్నానుట. అమ్మ నా మూలానే ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిపోయిందిట ... వింటున్నారా, నాన్నా ... వదినె అంటూంది..." బావురుమంది.

"తినకేం అమ్మాయ్ ... లక్షణంగా కాల్చుకు తిన్నా రిద్దరి కిద్దరూ ... ఇప్పుడిన్ని వగలేస్తున్నావు కాని ఒక్కనాడు ఒక్క పనిలో చెయ్యి పెట్టావే నువ్వు? పిలిస్తే గదుల్లోంచి రావటం. పీటేనా ఎత్తకుండా పెళ్ళివారిలా వెళ్ళిపోవటం ... అదంతకంటే ... మొగుడికి చొక్కా అందించీ, బూటు తుడిచీ... ఏం, వాడా పనులు చేసుకో నన్నాడా? పిల్లలూ, మొగుడూ దీనికే ఉన్నారా? ఎందరిళ్ళలో ఆడవాళ్ళు నలుగురూ కలిసి చక్కగా పనిచేసుకోవటం లేదు? ఉన్నంతసేపు ఉట్టికెక్కి కూచుని, గడప దాటగానే ఎందుకా బోడివెధవ శోకాలూ?"

"అసలు అత్తగారు ఎవరి వల్ల ఈ ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిందో తెలుసా?" పార్వతి మళ్ళీ అక్కడ ప్రత్యక్షమయింది!

"మీవల్లనే!"

వెంకట్రామయ్యగారు ఈ ఉప్పెన తన మీదికి పడటంతో విస్తుబోయి, "ఆఁ! ... ఆఁ!" అన్నారు.

"ఆవిడ పలాయనానికి మీరే ముఖ్య కారకులు! ఆవిడ ఇల్లు వదిలేసేటంత తీవ్ర నిర్ణయానికి వచ్చిందంటే ఆ నిర్ణయంలో ప్రధాన భాగస్వాములు మీరే! పదేళ్ళ పొద్దయింది, నే నీ ఇంటికి

ఆవిడ కుంపటి ముందునించి లేచి పోయింది. గబగబా పెరట్లోకి నాలుగు గుడ్డలు తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది పార్వతి.

తండ్రి దగ్గరనించి వెళ్ళి, గడపలో నించుని అవతలికి చూసింది రుక్మిణి. తల్లి వచ్చే జాడేదీ లేదు. 'ఎక్కడికి వెళ్ళిపోయిం దమ్మ?' అనుకొంటూ తన గదిలోకి వెళ్ళి కూర్చుంది. రుక్మిణికి దుఃఖం తన్నుకు వస్తూంది లోపలి నించి ... జరగబోయే ఏదో విపరీతానికి ఈ ఇంట్లో ఈ గొడవలూ, అల్లర్లూ సంకేతంలా తోచేయి ఆమెకి. ఆ ఆలోచనతో వణికింది. 'అమ్మకీ, వదినెకీ ప్రొద్దున్న కాఫీ దగ్గిర యుద్ధం ఏదో జరిగినట్టుంది. కాని తను గదిలో ఉండడం నించి సరిగ్గా తెలియలేదు. అయినా, ఈ నాన్నకి అసలు బుద్ధి లేదు. పార్వతి అక్కడే ఉండడం చూసి కూడా ఉప్మా మరికొంచెం వెయ్యమన్నాట్ట! అసలే పార్వతి ఎప్పుడే తగువు తెద్దునా అని చూస్తూంటుంది. అమ్మ తన గదిలోకి కాఫీతెచ్చి ఇస్తూ అంది లప్పుడు—' "మీ నాన్నలా సణక్కపోతే నేను ఉప్మా వెయ్యక పోదును, ఈ తగునంతా రాకనూ పోవును" అని. పెట్టిన దానితో తృప్తి పడక — "ఇంకొంచెం వెయ్యి, కాంవూ?" అని, కోడలు అక్కడే తచ్చాడ్డం చూసి, ఆవిడ సంశయిస్తూంటే— "నాకు పెటడం అంటేనే నీకు చేతుల్రావు. కొసురుతావు ..." అన్నారట తండ్రి. నొచ్చుకుని గబుక్కున ఇంత ఉప్మా ఆయన ప్లేట్లో పడేసింది తల్లి. ఆ చర్య అంత గొడవ లేవదీసింది. మనస్పర్థలూ, కార్పణ్యాలూ లేకపోతే సంసారంలో కలతలే రావు. ఒకరిని ఒకరు అర్థంచేసుకోవటం, సఖ్యంగా, హాయిగా ఉండటం అన్నది ఒక గొప్ప రాత! కొన్ని సంసారాల్లోనే అది సాధ్యమవుతుంది. వాళ్ళు అదృష్టవంతులు! ఆ అదృష్టానికి తాము నోచుకోలేదు. అమ్మ అన్నట్టు ఇంటి యజమానికి సరిపెట్టుకునే గుణం ఉంటే ఇంట్లో ఉన్నవాళ్ళకీ, ఉద్భవించిన వాళ్ళందరికీ సరిపెట్టుకొనే గుణం వస్తుంది. ఇంటి పెద్దకి కొంటెతనం, మొండితనం ఉంటే తక్కినవాళ్ళు సౌమ్యులుగా ఎట్లా తయారవుతారు?

తను పుట్టి, బుద్ధెరిగిన నాటినుండి తండ్రికీ, తల్లికీ మధ్య వైరమే చూసింది. ఆ వంట అలా తగలడిందనో, ఈ షర్ట్సు సరిగ్గా ఉతక్క పాడుచేశావనో, నీకు శుచీ శుభ్రం తెలియదనో ఏదో ఒక పాడుపుమాట అని తల్లి మనసు కలికేవాడు తండ్రి. ఆవిడ మౌనంగా ఉండిపోయే తత్త్వం కలది కాదు. నొచ్చుకుని, [illegible] పలికేది. మాట మీద మాట పెరిగి, ఇల్లు రణరంగంగా మారేది. ఈ మధ్య కొన్ని సంవత్సరాల నించి లేదుగాని, తండ్రి చేతిలో దెబ్బ తినని రోజు లేదు తల్లికి! తాము పెరిగారు. సంసారంలో చాకిరీ పెరిగింది తల్లికి.

"ఇద్దరు పిల్లలు ఈ ఇంట్లో ఉన్నారు గాని ఒక్క సాయం లేదు నాకు. వాడికి బడీ, చదువూ, మిగతా సమయాల్లో షికార్లూ, సినిమాలూ ... దానికీ అంతే. ఇంట్లో ఉన్న నాలుగ్గడియలూ పత్రికలూ, రేడియో, వచ్చే స్నేహితురాళ్ళతో కబుర్లూ ... పనిలో సాయపడితే తప్పా? ఏమైనా అంటే నామీదే విరుచుకు పడతారు. పోలిక ఎక్కడికి పోతాయి? మొగుడికి పెళ్ళాంమీద సానుభూతి ఉంటే, పిల్లలకి తల్లి మీదా ఉంటుంది."

"ఎందుకలా మామీద ఎగురుతావ్? కట్టుకున్న వాణ్ణి, కన్న పిల్లల్ని శత్రువుల్లా చూడ్డం బాగా అలవాటై పోయింది నీకు!"

ఇదీ వరస! నాన్న తమని వెనకవేసుకు వచ్చేవాడ, అప్పుడప్పుడూ! అప్పుడలా వెనకవేసుకు రావడంలో ప్రత్యేకించి తమమీద ప్రగాఢాభిమానం లేకపోయినా, ఏదోవిధంగా భార్యని దబాయించడమే ఆయన అభిమతం!

"నా కష్టమే నాక మిగలు ఒక్కరి సాయానికి కాకపోతే ఒక్క నెప్పుడలకి, మంచి మాటకి కూడా నేను నోచుకో లేద" అని ఆవిడ విచారించేది.

నాన్న ఇచ్చిన అలుసుతో తమ మంకుతనం మరీ పెరిగింది. తల్లి అరిచి గీపెట్టినా ఏ పనిలోనూ సాయపడేవారు కారు. నాన్నలాగే ఆవిడ చేసే ప్రతిపనికీ ఏదో వంకలు పెట్టడం పైగా!

అప్పుడు పిల్లలు, ఇప్పుడు కోడలు కూడా పైపెచ్చు!

ఎంత గట్టి తాడైతే మాత్రం తెగిన దాకా లాగుతూంటే ఏమవుతుంది? ...

విసిగి, వేసారిపోయి, మమతలు ఇగిరిపోయి, బాంధవ్యం తెంపేసుకుని వెళ్ళిపోయిందా, అమ్మ?

చేతుల్లో ముఖం దాచుకుంది రుక్మిణి. తండ్రి పిలిచినట్టయింది. 'ఛీ! ఆ యన్నించే అసలంత తగువూ వచ్చింది. వయసు పెరిగినా బుద్ధి పెరగని మనిషి!' అని తిట్టుకొంది.

కూర్చో బుద్ధవలేదు. లేచి సావిట్లోకి వెళింది.

పిల్లలు గురువులు పెట్టిన బట్టల మూట మీదికి ఎక్కి ఆడుకొంటున్నారు. "అవి పాడవుతాయ్ రా!" అని కసిరి వాళ్ళని లేపింది. అక్కడ వాలిన మంచం మీద వెంకట్రామయ్యగారు కూర్చుని నేలచూపులు చూస్తున్నారు. చేతులు వెనక్కి పెట్టి, తల వాల్చి పరధ్యాన్నంగా కూర్చున్న తండ్రిని చూసి నిట్టూర్చింది రుక్మిణి.

"ఆకలేస్తోందా, నాన్నా? అన్నయ్య తీసుకువచ్చేస్తాడులెండి అమ్మని. అమ్మ మొండిది కాదు. వచ్చేస్తుంది. ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఈ ఇంటి మీద మమత ఆవిణ్ణి ఎంతో దూరం వెళ్ళిపోనివ్వలేదు. రండి, మీకు అన్నం పెడతాను... ఎప్పుడో తిన్న టిఫిను..."

వెంకట్రామయ్యగారికి అరగంట పైగా కడుపులో పేగులు అపురావు రంటున్నాయి. అన్నం పెట్టమని చెప్ప లేక, మానలేక అవస్థ పడుతున్నారు... కూతురివేపు మొహమాటంగా చూసేరు. రుక్మిణి ముఖం తిప్పుకుని గబగబా వంటగదివేపు నడిచింది. పొట్ట వేళ్ళాడేసుకొని ఆయన కూర్చుంటే మనసు అదోలా అయిపోయింది. రోజూ ఈ వేళకి భోజనం అయి, గదిలో గుర్రు పెడుతూ నిద్రపోతూండే ఆయన అన్నం పెట్టమని తనుగా [illegible] పోతూ కూర్చోబడిపోయారంటే అమ్మ పలాయనం గురించి ఏదో [illegible] పడుతున్నారనిపించి ఓదార్చింది. కాని, అమ్మ వస్తుందని తన కెందువేతో ధైర్యం లేదు!

> ## అసూయ
>
> **పిరికితనం, లజ్జలతో నిండిన భావమే అసూయ. అలాంటి ఈర్ష్యను స్వంతం చేసుకోగలమనే నమ్మకం ఎవరికీ ఉండదు.**
>
> —[illegible]

కిష్టిగాణ్ణి పిలిచి, "మీ అమ్మ అన్నం తింటుందేమో, వడ్డించమందేమో అడిగి రారా!" అని పంపింది.

పార్వతి పరుగెత్తినంత వేగంగా వచ్చిపడింది అక్కడికి.

"రుక్మిణీ, నువ్వేనా ఆ కబురు పంపింది ... ఇంటి పరిస్థితి ఇలా ఉంటే ఇప్పుడు నాకు భోజనం కావలసి వచ్చిందా? నేను మనిషి ననుకొన్నావా? దెయ్యాన్నా?..."

"సారీ, వదినా ... ఇంత సద్బుద్ధి ప్రకటిస్తా వనుకోలేదు."

"హుం! ఎవరిలో లోపాలు వాళ్ళకి కనిపించవు. నేనే చెడదాన్నందరికీ.... నా తలరాత అది! నా రాతే బాగుంటే ఈ కొంపంలోకి ఎందుకు వచ్చి పడతాను? ఇందరిచేత ఇన్ని సివాట్లెందుకు తింటాను?"

రుక్మిణికి ఒళ్ళు మండిపోయింది.

"ఈ ధోరణితో అమ్మని సాగనంపింది చాలక ఇంకా ఎందుకమ్మా వగలేస్తావు?"

"రుక్మిణీ! నన్నిలా నింద జేస్తున్నావే ... అమ్మమీద ప్రేమాభిమానాలు ఎక్కువయిపోయేనా ఇక్కడి వస్తు వక్కడ పెట్టకుండా రాణివాసం ఏలావు! నా కయితే [illegible]రాలు చూసేందుకు మొగుడూ, పిల్లలూ ఉన్నారు. నీ కెవరున్నారని? [illegible] రాచకార్యాలున్నాయనీ? ఒకళ్ళని [illegible]ంచేముందు ... ముందు తా మెం[illegible]తీపరులో తరిచి చూచుకోవాలి... [illegible] పేద్ద కరుణాత్మరాలిలా మా[illegible] నాకు ఒళ్ళు మండుతుంది."

వెంకట్రామయ్యగారు వంట గదిలోంచి కూతుర్ని పిలిచేరు. "మళ్ళీ ఏమిటే గొడవ అమ్మాయ్, ఇలా రా!"

వదినెని నిప్పులు కురిసే కళ్ళతో చూచి వంట గదిలోకి వెళ్ళింది రుక్మిణి.

"నేనే ... నేనే అమ్మని కాల్చుకు తిన్నానుట. అమ్మ నా మూలానే ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిపోయిందిట ... వింటున్నారా, నాన్నా ... వదినె అంటూంది..." బావురుమంది.

"తినకేం అమ్మాయ్ ... లక్షణంగా కాల్చుకు తిన్నా రిద్దరి కిద్దరూ ... ఇప్పుడిన్ని వగలేస్తున్నావు కాని ఒక్కనాడు ఒక్క పనిలో చెయ్యి పెట్టావే మవ్వు? పిలిస్తే గదుల్లోంచి రావటం. పీటేనా ఎత్తకండా పెళ్ళివారిలా వెళ్ళిపోవటం ... అదంతకంటే ... మొగుడికి చొక్కా అందించీ, బూటు తుడిచీ... ఏం, వాడా పనులు చేసుకో నన్నాడా? పిల్లలూ, మొగుడూ దీనికే ఉన్నారా? ఎందరిళ్ళలో ఆడవాళ్ళు నలుగురూ కలిసి చక్కగా పనిచేసుకోవటం లేదు? ఉన్నంతసేపు ఉట్టికెక్కి కూచుని, గడప దాటగానే ఎందుకా బోడివెధవ శోకాలూ?"

"అసలు అత్తగారు ఎవరి వల్ల ఈ ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిందో తెలుసా?" పార్వతి మళ్ళీ అక్కడ ప్రత్యక్షమయింది!

"మీవల్లనే!"

వెంకట్రామయ్యగారు ఈ ఉప్పెన తన మీదికి పడటంతో విస్తుపోయి, "ఆఁ! ... ఆఁ!" అన్నారు.

"ఆవిడ పలాయనానికి మీరే ముఖ్య కారకులు! ఆవిడ ఇల్లు వదిలేసినంత తీవ్ర నిర్ణయానికి వచ్చిందంటే ఆ నిర్ణయంలో ప్రధాన భాగస్వాములు మీరే! పదేళ్ళ పొద్దయింది, నేనీ ఇంటికి

కాపరానికి వచ్చి. నాకేమీ తెలియదని అనుకోకండి..."

"అవును... మేమంతా అమ్మని పని మనిషిలా చూస్తే మీరు పశువులా చూచారు! మీ అవసరాలకి కించిత్తు లోపం జరిగితే భూవ్యాకాశాలు దద్దరిల్లేలా తిట్టారు. ఒళ్లు కదుములు కట్టేలా కొట్టారు. ఆవిడన్నట్టు ఆడ దాని మీద మొగుడికి లేని సానుభూతి పిల్లలకి ఎక్కడినించి వస్తుంది? మీరు మంచయితే మేమూ మంచివాళ్లమయ్యే [illegible] మేమో! ఇంతెందుకు?... [illegible] మీ కావిడపట్ల ద్వేషభావం [illegible] దేమో, ఆవిడ నర్థం చేసుకొనే [illegible] శక్తి అలవడిందేమో చెప్పండి!" [illegible] ముఖం ఎర్రగా కందిపోయింది. [illegible] లదురుతున్నాయి. దుఃఖం, [illegible] కలగలుపుగా కంఠంలో [illegible] జీరబోయింది.

"ఇంత కసి ఆవిడ [illegible] మరొకరి మీద వెం [illegible]?" అంది పార్వతి.

"మీ వల్లనే అమ్మ [illegible] విరిగి పోయింది, అసలు. [illegible] వ్రాద్దన్న మీ రలా అసంతృప్తి [illegible] డక పోతే ఈ గొడవే [illegible]. వద్దుకు పోయే తత్త్వం ఉంటే [illegible] వరకు వచ్చేదా ఇంటి [illegible]"

పట్టుపంచెతో [illegible] లేచి పోయి, వంటగదిలోంచి [illegible] వంచుకుని అపరాధిలా వెళ్లిపోతున్న తండ్రిని చూస్తే, అప్పటికే రుక్మిణికి ఆయనకి తను అన్నం పెట్టలేదన్న విషయం జ్ఞప్తికి వచ్చింది.

రుక్మిణి మనస్సు చివుక్కుమంది.

వీధిలోంచి కిష్టిగాడు కుంటు కుంటూ వచ్చాడు, ఎప్పుడు తల్లి దగ్గిర్నుంచి తప్పించుకు పోయేడో కాని! మోకాలి మీద చర్మం అరంగుళం మేర డొక్కుపోయి రక్తం వస్తూ కారుతూంది! పార్వతి గుండె బాదుకుంటూ వెళ్లి, తిడుతూ వాణ్ణి తీసుకువచ్చింది ఇంట్లోకి.

"ఏమైందిరా? ఎక్కడ పడ్డావు, వెళ్లి? చెప్పరా, వెధవా!"

"నాన్నమ్మా, నాన్నా వస్తున్నా రేమోనని సందు మొదటికి వెళ్లి చూస్తున్నానా ... అప్పుడు కుక్కొచ్చి కాళ్ల దగ్గిర భౌమంది. అదరగానే భయం వేసి పడిపోయేను. రాయి గీసుకు పోయింది... ష్ష్! అబ్బ!"

"నాన్నమ్మని చూడ్డానికి ఇంత ఎండలో వెళ్లి దెబ్బ తగిలించుకు వచ్చేవా? ... ఎంత వెర్రివెధవ్వురా! ఒక్క పిసరు తెలివి అబ్బలేదు" అంది రుక్మిణి.

పార్వతి చురుక్కున చూసి వెళ్లి మందు తెచ్చింది.

"చెల్లీ, తమ్ముడూ ఏర్రా?"

"వీధిలోనే ఉన్నారమ్మా."

అంతలో వాళ్లిద్దరూ వీధిలోంచే అరిచేరు. "అమ్మా, అత్తయ్యా, తాతయ్యా, అందరూ రండి! నాన్నమ్మా, నాన్నా వస్తున్నారూ!"

మందు రాయబోతున్న తల్లిని వెనక్కి నెట్టేసి, ఒక్క ఊపున లేచి కుంటుకుంటూనే పరిగెత్తాడు కిష్టిగాడు!

రుక్మిణి దిగ్గున ద్వారం దగ్గిరికి రెండంగల్లో వెళ్లిపడింది.

ఎవరో లేపేసినట్టు లేచిపోయింది పార్వతి.

వాళ్లిద్దర్నీ నెట్టుకుంటూ గుమ్మం వేపు నడిచేరు లోపల్నించి వచ్చిన వెంకట్రామయ్యగారు.

తమ ఇంటి గుమ్మంలోంచి మూడు ముఖాలు ఆత్రంగా ఇటువేపు చూడ్డం దూరంనించి చూసి చిన్నగా నవ్వుకున్నాడు భాస్కరరావు. అతని ముఖం స్వేదమయమయి ఉంది. తల్లిని వెదికి పట్టుకునే ప్రయత్నంలో తిరిగి తిరిగి బాగా అలిసిపోయాడతను. పార్వతితో అతనిప్పటి వరకు ముఖాముఖి పోట్లాడలేదు. అదొక మభావ మనస్తత్వం అతనిది. మనసులో మటుకు తల్లిని ఎదిరిస్తున్నదని ఇంతో, అంతో కోపం ఉండేది. ఈవేళ తల్లి తమనీ, ఇంటినీ విడిచేసి వెళ్లిపోవటం అతనికి విద్యుదాఘాతంలా తగిలింది. భార్యమీద కోపం తారస్థాయికి పెరిగి, ఆమెని చెడామడా దులిపేశాడు. ఆ ఆగ్రహంతో, అమ్మ ఎటు వెళ్లిపోయిందో నన్న ఆరాటంతో దబదబా ఆ రోడ్డు నించి తిన్నగా సరస్వతి సినిమా హాలు వరకు వెళ్లిపోయి ఆ జంక్షనులో నించుని ఆలోచించాడు.

ఇల్లు వదిలిన తల్లి ఊళ్లోనే ఎక్కడో ఎందుకు ఉంటుంది? ఈ ఊళ్లో తమకి దూరపు చుట్టం చంద్రశేఖరమ్మావయ్య గారిల్లు ఒకటి తప్ప ఇంకెవరిల్లూ తెలిసినది లేదు. వాళ్లింటి కిదివరకెప్పుడూ వెళ్లలేదే! ఇప్పుడు మాత్రం ఎందుకు వెళుతుంది? ... అయినా ఓ సారి వెళ్లి చూస్తే మంచి దనుకొని అక్కడికి వెళ్లాడు. ఆయన ఆశ్చర్యపోయి లక్ష ప్రశ్నలు వేశాడు. అక్కడినించి కదిలే సరికి అతడికి తాతలు దిగివచ్చినట్టయింది! 'ఇంట్లో వాళ్ల మీద విరక్తి పుట్టిన తల్లి ఇంటితోపాటు ఊరు కూడా వదిలేస్తుంది గాని ఇక్క డింకా ఎందుకు పట్టుకు ప్రాకులాడుతుంది?' అనుకొన్నాడు. 'రైల్వే స్టేషన్‌కి వెళితేసరి' అనుకుని చేతి వాచీ చూసుకున్నాడు. ఈ టైములో వచ్చే బళ్లుగాని, వెళ్లే బళ్లుగాని లేవు. ఇంకో రెండున్నర గంటల్లో కాబోలు ఒక బండి కలకత్తా వెళ్లేది వస్తుంది. అమ్మ చాలాసార్లు అనేది: "ఎంత చాకిరీ చేసినా ఇక్కడే ముంది నాకు? కష్టపడటమూ, అందరి చేత నిష్ఠూరపడటమూను. ఏ కాశీకో పోతాను. బతికున్న నాలుగు నాళ్లయినా అక్కడుంటే ముక్తీ, మోక్షమూ లభిస్తాయి. ఏ సత్రవలోనో ఉండి, కోవెల్లో ఇంత ప్రసాదం అడిగితే పెట్టకపోరు. ఈ పొట్టకా ముద్ద చాలును."

కలకత్తా బండికంటే వేగంగా స్టేషన్‌కి బయల్దేరేడు భాస్కరరావు. తల్లి స్టేషన్‌లోనే కనిపించింది—ప్లాట్ ఫారమ్మీద, సిమెంటు బెంచీమీద రెండు చీరెలు చుట్టబెట్టిన చిన్న గుడ్డమూట ఒడిలో పెట్టుకు కూర్చుని!

"బాచీ! నువ్వొట్రా ... ఇలా వచ్చేవేం?" అంది.

"నిన్ను తీసుకువెళదామని వచ్చానమ్మా."

"నే నెందుకురా ఇంకా మీకు? నే నింట్లో ఉంటే మీ అందరి స్వేచ్ఛకూ అడ్డే కదట్రా ... ఎవరికీ నా వల్ల కష్టం, అసంతృప్తీ వద్దు, నాయనా. ఇప్పుడయినా శాంతిగా, సుఖంగాఉండండి. మీ వల్ల నిష్ఠూరపడటానికి నాకూ ఇంక ఓపిక పోయింది. నన్నిలాపోనీ..."

"అమ్మా, తలకాయల్లేక్కో, పొగ రెక్కువయ్యో అందరం అనేక విధాలుగా నిన్ను బాధించేం. నువ్వు ఇల్లు విడిచి పెట్టేతే ఇంట్లో శాంతి ఏర్పడుతుం దనుకోకు. నాకు తెలుసు. ఇల్లింకా బీభత్సంగా తయారవుతుంది. పార్వతే నీ మనసు ఎక్కువగా విరిచివేసింది. నేను మౌనంగా ఉండిపోవటంతో దాని ప్రవర్తన విచ్చలవిడిగా తయారయింది. నువ్వు ఇంటికి వచ్చేయి. పార్వతినే కాదు, ఇంట్లో అందర్నీ చక్కబెడతాను." తల్లి వేపు ప్రాధేయంగా చూశాడు.

ఆవిడ సిగ్నల్ వంక చూస్తూ కూర్చుంది.

"నీకు మా మీద అభిమానం, నమ్మకాలు అన్నీ అడుగంటి పోయేలా మేమే చేసుకున్నాం... నువ్వు ఇంటికి రాకపోతే నేనూ రైలెక్కేస్తాను — వాళ్లంతా ఏ గంగలో కలవనీ ..."

"బాచీ! అదేమిట్రా?" కొడుకు నోటి వెంబడి ఈ మాట వస్తుందని ఊహించని కామేశ్వరమ్మ విస్తుపోయింది.

"నువ్వంటే కొడుకునీ, కూతుర్నీ వదిలేసుకుని వెళ్లిపోగలవుకాని, మేం అలా వదిలెయ్యలేము ... నా కా గుండె నిబ్బరం లేదు మరి ... ఏంచెయ్యను?"

ఆవిడ లేచి నిలబడింది. కొడుకు చెయ్యి పట్టుకొని అతని కళ్లలోకి చూసింది. అవి సజలాలయి ఉండటం చూచింది. ఆ నిమిషంలో ఆవిడ మనసులో ఆ మేడ అందులో మనుషులు గబగబా మెదిలారు. వాళ్లంతా తనకోసం బెంగగా చూస్తున్నట్టయింది.

"పద" అని నడిచింది, కొడుకు వెంట.

"నాన్నమ్మా! నాన్నమ్మా!" మనమలు వీధి కొసకే వచ్చి చుట్టుముట్టేశారు. చిన్నదాన్ని, తన పేరింటిదాన్ని గభాల్న చంకనెత్తేసుకుంది. "అయ్యో! అదేమిట్రా, కిష్టిగా, ఆ దెబ్బ?" వాడు మూలుగుతూ చెప్పాడు, ఏ పరిస్థితిలో తగిలిందో! అవిడ కళ్లలో నీళ్లు చిప్పిల్లాయి!

రుక్మిణి పసిదానిలా అవురుమంటూ తల్లిని వాటేసుకుంది, "నాక్కూడా చెప్పకుండా ఎక్కడికి పోయావే" అంటూ.

పార్వతి, వెంకట్రామయ్యగారు బొమ్మలల్లే నించుండిపోయారు. లోపలికి వెళుతూంటే బట్టల మూట తక్కువ తగిలింది కాలికి.

"గురువులు వచ్చినట్టున్నాడు.... బట్టలు ఇక్కడే ఉండిపోయాయి..." అంటూ వెళ్లిందావిడ ఇంటిలోకి. ★

పట్టుదల

హేతువు ప్రకంపించిన ఉత్సాహమే పట్టుదల.

—ఫాషల్

ఉత్సాహం

ఉత్సాహం పొంగి పొరల నప్పుడు సుగుణం క్షేమకరం కాదు.

—సీలీ

దర్యాప్తును ద్వారబంధం దగ్గరే నిరాకరిస్తే సంశయం కిటికీల నుంచి తొంగి చూస్తూంటుంది.

—జొవెట్